

Ki volt Asja Lacis?

FEUILLETON - LXVI. évfolyam, 44. szám, 2022. november 4.

A kérdésre úgy néz ki, egyszerű válaszolni: Asja Anna Ernestowna Lacis, (született: Liepina) lett színésznő rendező és színházigazgató, 1891-ben született és 1979-ben halt meg. Nagy lelkesedéssel a gyermek- és a munkás-színház megteremtésén fáradozott. Az igazi jelentősége azonban onnan adódik, hogy fontos szerepet játszott a XX. századi német kultúrában, és mindenekelőtt Walter Benjamin életében. Most felfüggesztem azt a hipotézist (amit persze kizárni nem lehet), hogy besúgó volt, akit Moszkvából Walter Benjaminra állítottak rá. (Hans Mayer: *Der Zeitgenosse Walter Benjamin*, Suhrkamp 1992. 37.) 1922-ben Németországba érkezik, és a Münchener Kammertheaterben Brecht rendezőasszisztense lesz, a *II. Edvárd élete* című darab bemutatóján. 1924 nyarán Caprin ismerkedik meg Walter Benjammal, és nagy barátság, de még inkább viharos szerelem alakul ki köztük. (Benjamin majd Lacis fogja bemutatni Brechtnek.) A szerelem a legszebb dokumentuma Benjamin 1928-ban megjelent *Egyirányú utca* című művének ajánlása: „Ezt az utcát Asja Lacis utcának hívják, róla elnevezve, aki ezt mérnökként áttörte a szerzőben”. (*Gesammelte Schriften*, IV.1, Suhrkamp 1972. 83.).